

33

1113

Kortet omfatter *n*-amylnitrit og *iso*amylnitrit.
Gullige væsker med frugtliggende lugt.

Farlige egenskaber

Brandfare
Eksplisionsfare

Indåndingsfare

Sundhedsfare
Forhold over for vand
Miljøfare
Specielle risici

Meget brandfarlig. Dampene kan fjernantændes.
Dampene danner spontant eksplosive blandinger med luft.
n-Amylnitrit: Væsken kan eksplodere ved opvarmning til 250 °C.
Sundhedsskadelig. Ved brand dannes meget giftige nitrøse gasser - se *indsatskortet*.
Sundhedsskadelig.
Væsken er uopløselig i vand og fordeles i vand.
-
Væsken reagerer voldsomt med oxidationsmidler.

Personlig beskyttelse

Inden for
Sikkerhedsafstanden

Direkte kontakt

Rensning eller
dekontaminering

Normal indsatsbeklædning. Ved brand eller ved højere koncentrationer tillige fuld åndedrætsbeskyttelse.
Beskyttelsesdragt som ifølge producenten er egnet til beskyttelse mod stoffet. Dragten yder kun begrænset beskyttelse mod varmepåvirkning ved brand. Ved brand eller i lukkede rum eller ved højere koncentrationer tillige fuld åndedrætsbeskyttelse.
Forurenede personligt beskyttelsesudstyr renses med vand og sæbe.

Indsats

Sikkerhedsafstand

Spild på land

Spild i vand

Brand
Slukningsvand

Miljøsanering
Materielrengøring

Mindst 50 m.
Benyt gnistfrit værktøj og eksplosionssikret udstyr.
Tildæk afløb. Inddæm med sand eller jord. Afdampning kan mindskes ved dækning med skum. Stands udstrømningen. Anvend opslugningsmateriale eller pump/øs spildet op. Opsaml i tætlukkede, egnede beholdere. Rens afløb med store mængder vand. Udluft afløb og lavtliggende områder. Ved spild i afløb underrettes kloakvæsenet og miljømyndigheden. Ved spild på jord underrettes miljømyndigheden.
Stands udstrømningen. Væsken fordeles i vand. Ved hurtig indsats: Inddæm og anvend lette, vandskyende opslugningsmaterialer eller pump/øs spildet op. Opsaml i tætlukkede, egnede beholdere. Underret miljømyndigheden.
Sluk brand med skum. Afkøl lukkede beholdere med vand.
Væsken fordeles i vand. Afhængig af koncentrationen af stoffet i slukningsvandet er dette enten farligt affald, eller det kan ledes til afløb/hav.
Fjern forurenede jord. Rester på andet forurenede område fjernes ved fordampning. Sæbevask. Skyl efter med flere hold vand. Første hold skyllevand opsaml og behandles som slukningsvand. Lufttørring.

Amylnitriter

Symptomer

Farlige koncentrationer
Indånding

Amylnitriter nedsætter blodtrykket og kan påvirke blodets oxygenbærende evne.

Hud
Øjne
Indtagelse

-
Ansigtsrødme og svedsekretion. Hovedpine, hjertebanken og svimmelhed. Pludselig, kortvarig besvimelse. Kvalme, opkastning, forvirretthed og mathed. Ved stor udsættelse: Kollaps, eventuelt krampe og blålig misfarvning af hud og slimhinder.
Kan optages gennem huden.
Irritation, rødme og smerte.
Omtågethed og eventuelt kollaps. Hjertebanken og mathed. Blålig misfarvning af hud og slimhinder.

Førstehjælp

Generelt

Tilskadekomne anbringes i frisk luft. Ved vejrtrækningsstop gives kunstigt åndedræt. Bevidstløse med bevaret vejrtrækning lejres i stabilt sideleje og holdes varme. Ethvert forsøg på at fremkalde opkastning og indgivelse af væske til bevidstløse undlades. Ved *forgiftningssymptomer* gives oxygenbehandling.

Indånding
Hud

Ikke-bevidstløse personer lejres varmt og bekvemt halvsiddende. Lægehjælp. Forurenede beklædning samt smykker og ure fjernes hurtigt. Forurenede hud skylles længe og grundigt med vand, efterfulgt af sæbevask. Eventuelt lægehjælp.

Øjne

Skyl straks med vand og fortsæt, indtil læge overtager behandlingen. Spil øjet grundigt op. Fjern kontaktlinser.

Indtagelse
Forslag til læge

Skyl munden med vand og giv vand til ikke-bevidstløse personer. Lægehjælp. Stoffet virker kardilaterende og er en svag hemiglobindanner. Hemiglobindannelsen er størst efter indtagelse (absorption af nitrit fra mave-tarmkanalen). Ved forgiftning kan gives methylthionin i.v., der virker som antidot ved at reducere hemoglobin til hæmoglobin.
Ved brand dannes nitroser gasser. Cave: Forsinket lungeødem.

Mærkning

Brugermærkning

Fare. Meget brandfarlig væske og damp. Farlig ved indånding. Farlig ved indtagelse.

Transportmærkning

UN 1113, klasse 3, emballagegruppe II. Fareseddel 3.

Data

Formel

$\text{CH}_3(\text{CH}_2)_4\text{ONO}$ (*n*-)
 $(\text{CH}_3)_2\text{CH}(\text{CH}_2)_2\text{ONO}$ (*iso*-)

Flygtighed

173 g/m³ (*n*-)

Molekylvægt
Cas-nummer

117,2
463-04-7 (*n*-)
110-46-3 (*iso*-)

Flammepunkt

-3 °C (*n*-); -20 °C (*iso*-)

Antændelsestemperatur

205 °C (*n*-); 210 °C (*iso*-)

Farenummer
UN-nummer

33
1113

Antændelsesgrænser

-

Brandfareklasse

I-1

Smeltepunkt

-

Opløselighed i vand

uopløselig

Kogepunkt

104 °C (*n*-); 99 °C (*iso*-)

Grænseværdi

-

Massefylde

0,9 (vand = 1)

Lugtgrænse

-

Dampmassefylde

4,0 (luft = 1)

LD₅₀

505 mg/kg (oral-rotte) (*iso*-)

Damptryk

3,6 kPa (*n*-)

LC₅₀

-